

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Č. j. ČŠIA-193/11-A

Název kontrolované osoby: **Základní škola speciální, Praha 10,
Starostrašnická 45**

Sídlo: Starostrašnická 45, 100 00 Praha 10 – Strašnice

IČO: 65 401 646

Identifikátor: 600 021 386

Právní forma: Příspěvková organizace

Zastoupená: Mgr. Michaelou Smrčkovou

Zřizovatel: Hlavní město Praha
Mariánské náměstí 2, 110 01 Praha 1

Místo inspekční činnosti: Starostrašnická 45, Praha 10 – Strašnice

Termín inspekční činnosti: 5. – 7. ledna 2011

Předmět inspekční činnosti

Získávání a analýza informací o vzdělávání žáků a o činnosti základní školy speciální; sledování ve vybraných oblastech rámcového vzdělávacího programu (RVP) podle § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, k termínu inspekce.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, k termínu inspekce, se zaměřením na speciální školství.

Aktuální stav školy

Organizace vykonává v souladu s rejstříkem škol a školských zařízení činnost základní školy, přípravného stupně základní školy speciální, školní družiny, školního klubu, speciálního pedagogického centra (SPC) a školní jídelny - výdejny. K termínu inspekce se v 7 třídách (1 třída tvoří přípravný stupeň základní školy speciální) vzdělávalo 42 žáků a dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP), což je hraniční počet z hlediska prostorových možností. Kapacita školy (44 žáků) je naplněna na 95,45 %. Rodiče dlouhodobě projevují zájem o vzdělávání svých dětí v této instituci, z kapacitních důvodů škola každoročně nemůže některé zájemce uspokojit. Vzdělávání žáků se zdravotním postižením, s charakterem mentálního handicapu v kombinaci s dalším postižením

smyslovým nebo tělesným, zpravidla provázeným i vadou řeči, zajišťuje 9 učitelů, 8 vychovatelů – ti zároveň působí polovinou svého úvazku jako asistující pedagogové při výuce. Ze 17 pedagogů 3 nesplňují odborné vzdělání. V péči pomáhají i dva asistenti pedagoga, jejichž činnost je zaměřena na speciální individuální potřeby žáků, které jsou formou speciální rehabilitační péče poskytovány i fyzioterapeutem.

Vzdělávání probíhá od tohoto školního roku podle školního vzdělávacího programu (ŠVP) *Společně školou i životem*, zpracovaného podle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (RVP ZŠS). Každý žák má s ohledem na svůj zdravotní stav zpracován individuální vzdělávací plán (IVP). Vzdělávání 5 dětí přípravného stupně probíhá dle školního vzdělávacího programu pro přípravný stupeň základní školy speciální.

Od minulého inspekčního hodnocení došlo k dalšímu zlepšení materiálních podmínek. Ředitelka přijala a realizovala opatření vyplývající z minulé inspekční zprávy, které se týkalo absence analýzy hospitační činnosti.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Hlavním dokumentem, určujícím obsah vzdělávání a způsoby pedagogické práce se žáky, je ŠVP. Již od školního roku 2008/2009 „spolu s dalšími 12 základními školami speciálními, škola ověřovala vzdělávání dle vlastního ŠVP na základě vyhlášeného programu MŠMT. Vzhledem k tomu, že pracuje se žáky s různým stupněm mentálního postižení, uplatňuje při vzdělávání obě zpracované varianty dle náročnosti obsahu, tj. pro žáky se středně těžkým mentálním postižením i pro žáky s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami. Pod vedením koordinátorky ŠVP připravili pedagogové dokument, který vychází z podmínek i tradic školy, předkládá promyšlenou nabídku vzdělávání. Jde o kvalitně zpracovaný dokument, který odpovídá potřebám žáků s kombinovaným postižením. Vyučující jej vytvořili v souladu s RVP ZŠS s ohledem na ŠVP žáků, zohledňuje jejich skutečné možnosti. Vzhledem k závažnému postižení jejich kognitivních funkcí je kladen důraz především na klíčové kompetence komunikativní, sociální a pracovní, které jim umožní najít vhodnou formu komunikace a soužití s okolím. Využití disponibilních hodin je v souladu s cíli instituce zaměřeno na maximálně možný rozvoj žáka, časová dotace je věnována výuce předmětů speciálně pedagogické péče, kterými jsou *Zdravotní tělesná výchova* a *Umělecká dílna* (rozvíjení perцепčního vnímání a rytmizace, aplikace relaxačních prvků). Posíleny jsou rovněž klíčové vzdělávací obory *Člověk a svět práce*, *Informační a komunikační technologie (ICT)* a složka čtení v českém jazyce. Součástí vzdělávání jsou projekty, které jsou začleněny do průřezových témat. Nabídka vzdělávacího obsahu ŠVP má návaznost v činnostech realizovaných školní družinou, která rozvíjí zájmové aktivity kreslení, plavání, výtvarné práce, vaření.

Ve výuce žáci rozvíjeli kompetence k učení, k řešení problému, komunikativní, sociální i pracovní. Četli globální metodou (pomocí obrázků), reprodukovali text pomocí jednoduchých návodných otázek, užívali komunikační tabulky, pracovní sešity, někteří pracovali s textovým editorem – vyhledávali a opisovali určená slova, pracovali s číselnou řadou. Ve sledované výuce rozvoje percepce využívali diferenciaci, kinetické hry, sluchová, dechová a fonační cvičení. Při pracovních činnostech žáci rozvíjeli motoriku a manuální dovednosti, vykonávali s pomocí vyučujících jednoduché pracovní úkony, účinně rozvíjeli pracovní kompetence.

Kvalitní poradenské služby jsou zajišťovány v rámci komplexně pojaté péče, která je jedním z faktorů ovlivňující výše zmíněný zájem rodičů o služby školy. Pedagogové úzce kooperují s odbornými pracovníky SPC, kteří poskytují široké spektrum služeb. S nimi spolupracuje i výchovná poradkyně. Její postavení je z důvodu výše uvedeného poskytování služeb SPC rodičům, žákům i pedagogům a díky některým charakteristickým doprovodným projevům v chování handicapovaných jedinců jiné než v ostatních školách. Pomáhá rodičům řešit problémy, např. dětský negativismus, neadekvátní chování na veřejnosti. Účinně napomáhá při umísťování žáků na odpovídající typ střední školy nebo zařízení po ukončení školní docházky. Zpracovala i *Minimální preventivní program*, který je zaměřen hlavně na upevňování klíčových kompetencí. Všechny činnosti v rovině sociální, fyzické i psychické směřují k rozvoji zdravého životního stylu. Důraz je kladen na prožitkové učení formou námětových a sociálních her, které podporují aktivní zájem žáků. Preventivní aktivity prolínají celým vzdělávacím procesem. Prostředí školy je přátelské, klidné a bezpečné, což dokládá i důsledně vedená kniha úrazů.

Vzdělávání vykazuje ve všech směrech maximálně vstřícný, empatický a individuální přístup ke všem žákům, dodržující současně přiměřenou náročnost vzhledem k jejich možnostem. Všichni žáci mají sestavené velmi podrobné individuální vzdělávací plány, které vyučující společně se zákonnými zástupci za přítomnosti ředitelky pravidelně vyhodnocují. V závěru školního roku zpracovávají i podrobná *Ročníková výstupní hodnocení*. Průběžná hodnocení mají motivační charakter, který účinně podporuje výkon žáků.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků je vzhledem k charakteru jejich postižení specifické a obtížně hodnotitelné. Standardní nástroje k jejich měření nejsou použitelné, stejně jako využití statistických dat a informací. Výsledky žáků jsou hodnoceny důsledně individuálně, je zohledňován zdravotní stav. Rozbor výsledků je prováděn pravidelně na čtvrtletních jednáních pedagogické rady, na pololetních a závěrečných pohovorech třídních učitelů s rodiči, v periodických písemných hodnoceních třídních učitelů, která jsou součástí IVP a formou slovního hodnocení na vysvědčení. Klasifikování probíhá výhradně slovně, s motivačním zřetelem. Ve výročních zprávách je uváděn přehled úspěšného zakončení docházky.

Žáci se účastní celoškolského turnaje ve hře boccia - *Boccia cup*, s pomocí plavčků Plavecké školy absolvovali sportovní soutěže v areálu Pražáčka, v rámci *Projektu čistá a zelená Praha* soutěžili o nejhezčí školní zahradu. Účast na všech kulturních a sportovních akcích má integrační význam.

Hodnocení předpokladů školy podle požadavků školského zákona

Ředitelka školy je ve funkci od roku 1996, studium pro vedoucí pedagogické pracovníky ukončila v roce 2010. Splňuje požadavky pro řídicí funkci a dodržuje všechny právní povinnosti dle školského zákona. Upřednostňuje moderní, efektivní styl řízení založený na týmové práci. Její práce svědčí o značné odborné erudici a ochotě zapojovat se stále do dalších inovací. Opírá se o kvalitně zpracované vnitřní dokumenty: *Koncepční záměry školy do roku 2013* a *ŠVP*. I další zpracované dokumenty (školní řád, rozvrh vyučovacích hodin, třídní knihy, správní rozhodnutí, výroční zprávy o činnosti školy, matrika školy) jsou v souladu s právními normami. Účinnost vedení dokládají pojmenované klady, ale i stanovená opatření k udržení či zlepšení sledovaných ukazatelů obsažené ve *Vlastním hodnocení školy*. Záznamy z jednání pedagogické rady dokládají projednávání všech zásadních dokumentů, obecné závěry z analýzy hospitační činnosti a přijímaná opatření ke

zjištěným skutečností. Kontrolní systém je dobře nastaven, jeho účinnost zvyšuje i skutečnost menšího pedagogického sboru, četná denní komunikace s pedagogy a úplná znalost stavu kolektivu tříd. Na začátku školního roku jsou pedagogové seznamováni s *Plánem hospitací* pro příslušný rok i se stanovenými kritérii.

Významným faktorem při vytváření předpokladů pro poskytování kvalitních služeb je nadstandardní spolupráce s rodiči. Jejich každodenní komunikace s pedagogy, pravidelné společné hodnocení výsledků vzdělávání, poskytované komplexní služby školou (odborná působnost speciálních pedagogů, pomoc asistentů pedagoga, SPC, fyzioterapie, klinická logopedie a foniatrie, pořádání výjezdů na školy v přírodě aj.) přispívají k jejich spokojenosti, vyjádřené i v rámci dotazníků, jejichž výsledky předala škole školská rada. Ta schvaluje ředitelkou předkládané předepsané dokumenty. Velmi důležitá je kooperace s nestátním zdravotnickým zařízením, které působí v rámci doplňkové činnosti školy v jejích pronajatých prostorách. Jeho pracovníci (klinický logoped a foniatr) mimo ostatní klientelu přednostně pečují o žáky školy. Ředitelka oceňuje i velmi dobrou spolupráci s MČ Praha 10, která svou poskytovanou dopravní službou *Rozvoz pro handicapované občany* umožňuje imobilním žákům účast na kulturních a jiných akcích. Kredit školy obohacuje i odborná spolupráce s fakultami (praxe studentů, přinášející jejich vlastní invenci) a přijímání návštěv ze zahraničí (studenti a odborníci speciálních škol).

Vedení školy vytváří prostor pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP). Je zaměřeno na prohloubení odborné kvalifikace. Pozitivem je, že všichni vyučující se vzdělávají v oblasti znakové řeči za účelem zlepšení komunikace se sluchově postiženými žáky, seznamují se s optickými pomůckami pro žáky se zrakovým postižením, všichni rovněž absolvovali základy první pomoci, někteří absolvovali odborné semináře pro užití relaxačních technik, bazální stimulace aj.

Všechny tyto i další získávané odborné informace a zkušenosti získané v rámci DVPP pedagogové přenášejí do každodenní práce se žáky. Dokládají to i shlednuté inspekční hospitace. V nich kromě speciálně pedagogických postupů kladli důraz na osvojování základů sebeobsluhy, činnosti vedoucí k nácviku jemné i hrubé motoriky, relaxační cviky. Zařazovali vstupní i průběžnou motivaci (pochvaly, ocenění snahy i dílčího pokroku) i mezipředmětové vztahy, užívali metodu řízeného rozhovoru s možností jednoduchých odpovědí, pro žáky s těžkým mentálním postižením uplatňovali alternativní způsoby komunikace (forma upravené znakové řeči nebo obrázkové sady), využívali práci s počítačem – psaní na speciálně upravené klávesnici (opis připravených slov), začleňovali velké množství názorných pomůcek. Vedli žáky k vzájemné ohleduplnosti, k formám jednoduché kooperace. Efektivita užitých strategií byla podpořena promyšlenou vzájemnou spoluprací s asistujícím pedagogem.

V oblasti materiálně-technického zázemí školy došlo od minulého inspekčního hodnocení (2008) k zateplení střechy, opravě schodiště, vymalování chodeb, položení nové podlahové krytiny, k instalaci TV rozvodů. Na chodbách přibyla podél stěn nová zábradlí, byly vyměněny dveře některých tříd a pořízen nový nábytek, počítače, monitory, tiskárny, elektrický vozík, rehabilitační tříkolka a zařízení TerapiMaster, kompenzační pomůcky (speciální klávesnice, lupy). Z finančních prostředků dotace na zkvalitnění vzdělávání škola doplnila vhodně své potřeby a koupila 2 počítače, lavice pro vozíčkáře a speciální čtecí lupu. Ke zlepšení podmínek ve výuce přispělo i nové ozvučení tělocvičny. Další odborné pracovny (dílny, cvičná kuchyňka, rehabilitační místnost, herna) jsou také velmi dobře vybaveny. Vedení nezanedbává ani součást školy SPC, do kterého byl pořízen nový nábytek ze sponzorských darů. Do ŠJ-výdejny byly zakoupeny nové gastronádoby (termosy) ke zkvalitnění služeb stravování. Škola obnovuje a rozvíjí materiálně technické podmínky a vytváří velmi dobré předpoklady pro realizaci ŠVP.

Ze zjištěných skutečností za poslední tři roky lze konstatovat, že škola používá efektivně, hospodárně a účelně finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu. Vhodně využívá prostředky z přidělených rozvojových programů, které zejména v roce 2009 významnou měrou přispěly ke zkvalitnění a zlepšení podmínek vzdělávání a k vyšší motivaci zaměstnanců školy. Ředitelka se aktivně podílí na zajištění finančních prostředků i z jiných zdrojů, např. z příspěvků rodičů, sponzorských darů (finančních i věcných) a z doplňkové činnosti, které škola využívá k podpoře a rozvoji své činnosti (pomůcky, programy, provoz keramické dílny, školení k rehabilitaci, škola v přírodě a různé akce pořádané školou). Škola má velmi dobrou spolupráci s rodiči, kteří kromě toho, že školu podporují finančně, zajišťují pro ni i sponzorské dary a pomáhají škole vlastními silami, např. v roce 2010 jeden rodič škole nainstaloval ozvučení tělocvičny.

Ze strany zřizovatele má škola dostatečnou podporu jak v rámci provozních výdajů, tak i v rámci účelových dotací (odměny zaměstnanců). Podílí se také na obnově investic ve škole (např. zateplení střechy). Vedení školy sleduje výdaje ve vybraných oblastech a přijímá opatření k efektivnímu čerpání finančních prostředků.

Celkové hodnocení školy

Škola si od minulé inspekce udržuje vysokou úroveň poskytovaného vzdělávání. Vykazuje a dále rozvíjí náležité předpoklady pro úspěšné naplňování svého vzdělávacího programu. O tom svědčí i vysoký zájem rodičů o její vzdělávací nabídku. Realizovaný ŠVP odpovídá zásadám a cílům školského zákona a rámcovému vzdělávacímu programu.

Poradenské služby, které tvoří nedílnou součást komplexní péče o žáky, jsou efektivní a rovněž přispívají k spokojenosti klientů. Vzdělávání žáků se vyznačuje profesionálním přístupem pedagogů projevujícím se v maximálním individuálním přístupu a diferenciaci učiva dle potřeb a možností žáků.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků napomáhá rozvoji všech klíčových kompetencí žáků.

Přívětivé, estetické i pokojné prostředí a vstřícné klima přispívá k pozitivním vzájemným vztahům mezi žáky a učiteli i bezpečnému prostředí pro vzdělávání.

Ředitelka školy disponuje dlouhodobou zkušeností v oblasti řízení, uplatňuje týmovou práci a podporuje demokratické prostředí, je iniciativní, schopná vlastní reflexe. Má výrazný osobní podíl na zajišťování kvalitních podmínek vzdělávání i dodržování ekonomické efektivity. Daří se jí udržovat stabilizovaný kvalifikovaný sbor.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Arabská 683, 160 66 Praha 6.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, jichž se týká, a v Pražském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Praze dne 31. ledna 2011

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Jiří Wagner, školní inspektor

Jiří Wagner, v. r.

Mgr. Jana Frojdová, školní inspektorka

Frojdová, v. r.

Ing. Ivana Černá, kontrolní pracovnice

Černá, v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Praze dne 7. 2. 2011

(razítko)

Mgr. Michaela Smrčková, ředitelka školy

Smrčková, v. r.

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní škola speciální, Praha 10, Starostrašnická 45 ve znění usnesení Zastupitelstva hlavního města Prahy č. 16/22 ze dne 24. 4. 2008 s účinností dnem 1. 5. 2008
2. Rozhodnutí MŠMT č.j. 9158/2010-21 ze dne 1. 9. 2010 ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 1. 9. 2010
3. Potvrzení Odboru školství MHMP o pokračování ve funkci ředitelky-Výsledek periodického hodnocení č.j. SKU-08/55/2004 ze dne 5. 2. 2004
4. Výkaz o Základní škole S 3-01 podle stavu k 30. 9. 2010, k 30. 9. 2009, k 30. 9. 2008
5. Výkaz o ředitelství škol R 13-01 podle stavu k 30. 9. 2010, k 30. 9. 2009, k 30. 9. 2008
6. Výkaz o přípravné třídě základní školy a o přípravném stupni základní školy speciální S 4c-01 podle stavu k 30. 9. 2010
7. Výkaz o úrazovosti R 36-01 za školní roky 2007/2008 a 2008/2009
8. Kniha úrazů vedená od 1. 9. 2010
9. *Koncepční záměry školy do roku 2013* ze dne 31. 12. 2009
10. Plán hospitací ve školním roce 2010/2011
11. Záznamy z hospitační činnosti k termínu inspekce a za školní rok 2009/2010
12. Minimální preventivní program pro školní rok 2010/2011
13. Školní řád ze dne 1. 9. 2010
14. Rozvrh vyučovacích hodin ve školním roce 2010/2011 k termínu inspekce
15. Doklady o přijímání žáků k termínu inspekce
16. Školní matrika k termínu inspekce
17. Individuální vzdělávací plány pro školní rok 2010/2011 k termínu inspekce
18. *Ročníková výstupní hodnocení* k termínu inspekce
19. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ze dne 1. 9. 2010

20. Školní vzdělávací program *Společně školou i životem* platný od 1. 9. 2010
21. Záznamy z pedagogických rad za školní roky 2009/2010, 2010/2011 k termínu inspekce
22. Vlastní hodnocení školy za období školního roku 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010
23. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2009/2010 a 2008/2009
24. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků k termínu inspekce
25. Třídní knihy pro školní rok 2010/2011 k termínu inspekce
26. Výběr třídních knih za školní rok 2009/2010
27. Rozpočtová opatření pro roky 2008, 2009 a 2010
28. Finanční vypořádání dotací poskytnutých ze SR v letech 2008 a 2009
29. Výkazy zisku a ztráty za období 13/2008 a 2009
30. Přehledy hospodaření školy k 31. 12. 2008 a 2009
31. Čtvrtletní výkazy o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství za 1. – 4. čtvrtletí 2008 a 2009 a 1. – 3. čtvrtletí 2010
32. Přehled nakoupených učebních a kompenzačních pomůcek v rámci účelové dotace rozvojového programu na Zkvalitnění vzdělávání v ZŠ na území hl. m. Prahy a sponzorských darů
33. Výpisy zápisů z účetnictví školy za roky 2008, 2009 a 2010 (učební pomůcky a školní potřeby, ICT)

Zpracoval

V Praze 31. ledna 2011

Mgr. Jiří Wagner, školní inspektor

Jiří Wagner, v. r.

Převzala

V Praze dne 7. 2. 2011

Mgr. Michaela Smrčková, ředitelka školy

Smrčková, v. r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.